

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Проект!

Наредба № ... от 2023 г.

за утвърждаване на медицински стандарт „Съдебна медицина и деонтология“

Член единствен. С тази наредба се утвърждава медицински стандарт по медицинската специалност „Съдебна медицина и деонтология“ съгласно приложението.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Лечебните заведения привеждат дейността си в съответствие с тази наредба в срок до 6 месеца от влизането ѝ в сила.

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 6, ал. 1 от Закона за лечебните заведения.

ПРОФ. ХРИСТО ХИНКОВ

Министър на здравеопазването

Медицински стандарт „Съдебна медицина и деонтология“

1. Основна характеристика на медицинската специалност „Съдебна медицина и деонтология“. Дефиниция на специалността и области на съдебномедицинската дейност:

1.1. Медицинската специалност “Съдебната медицина и деонтология” е интердисциплинарна специалност, която разработва теоретично и прилага на практика медицински знания от всички медицински специалности за решаване на въпроси, възникнали в процеса на правораздаването. Неразделна част от съдебната медицина е и медицинската деонтология, която разрешава въпроси, свързани с правата и задълженията на медицинските лица при упражняване на професионалната им дейност, както и отговорността при пропуски и грешки в практиката им.

1.2. Съдебномедицинската дейност може да бъде разделена на две независими една от друга области:

1.2.1. Експертна съдебна медицина.

Тази област от съдебната медицина е основна и е свързана с изготвянето на съдебномедицински експертизи назначени от правораздавателните органи. Тази съдебномедицинска дейност е изцяло правно регламентирана от множество нормативни актове – Наказателно-процесуален кодекс /НПК/, Закон за съдебната власт /ЗСВ/, Граждански процесуален кодекс /ГПК/, Административнопроцесуален кодекс /АПК/ и други подзаконовни нормативни актове.

Експертната съдебномедицинска дейност се извършва по разпореждане на компетентния орган. При извършването на тази дейност назначените съдебномедицински експерти са независими и носят отговорността, предвидена в нормативните актове.

1.2.2. Клинично-административна съдебна медицина.

Тази по-малка област на съдебната медицина е свързана с дейности извън обхвата на съдебномедицинската експертна дейност: прегледи на живи лица по тяхно желание; изследване на човешки трупове и трупни части, възложени от ръководствата на лечебните заведения и/или по желание на близките; участие на съдебни медици в патологоанатомични аутопсии и други дейности, възложени от работодателя. Тук се причисляват и извършваните огледи на местопроизшествия, като участие в процесуално действие, без то да представлява експертна дейност. Данните от огледа на местопроизшествието могат да бъдат използвани при изработване на евентуално назначена експертиза по случая.

1.3. Интердисциплинарни взаимодействия на медицинската специалност „Съдебна медицина и деонтология“.

За нуждите на всяка конкретна съдебномедицинска експертиза, независимо от вида ѝ, се извършват и спомагателни изследвания за пълно и точно диагностициране и верифициране на находката. Всички допълнителни изследвания са спомагателни и се

извършват в структури на лечебни заведения, които осъществяват своята дейност при съблюдаване на нормативната уредба в областта на здравеопазването, в това число и на утвърдените стандарти по различните медицински специалности.

Съдебномедицинският експерт е длъжен да уведоми органа, назначил експертизата, за нуждите от назначаване на допълнително изследване/ния за пълнота на експертизата.

Материалите за и от допълнителните изследвания се съхраняват в структурите извършили изследванията до окончателното приключване на казуса.

1.4. Цели на медицинската специалност.

1.4.1. Подпомага органите на правораздаването в борбата с престъпността и закононарушенията, и съдействие за спазване и укрепване на законността чрез разработване на медико-биологични въпроси, възникнали в работата на правораздавателните органи при досъдебното производство и съдебното производство по наказателни, граждански и административни дела.

1.4.2. Подпомага нуждите на правните науки чрез разработване на специфични въпроси от съдебномедицинската практика, както и разработва технологични и с висока доказателствена стойност изследвания.

1.4.3. Спомага за повишаването на качеството на медицинското обслужване на населението чрез анализи на неговата ефективност и навременност в случаи на експертизи по повод жалби за допуснати лекарски грешки; чрез съдействие при профилактиката на внезапната смърт; венерическите болести и разпространението им и др.

1.4.4. Оказване на помощ при осъществяване превенция на: трудови злополуки, транспортни инциденти, битов травматизъм, полови престъпления и т.н., чрез обработка и анализи на експертната съдебномедицинска практика. Подпомага медицинската и социална дейност по въпросите за профилактиката на самоубийствата, употребата на алкохол и наркотици, като криминогенен фактор.

1.4.5. Спомага за защита на живота, човешките права и достойнство чрез установяване на нарушената телесна неприкосновеност, при сексуално насилие, при малтретиране на деца, на възрастни и беззащитни хора, на задържани или лишени от свобода лица, при жертви на трудови злополуки и др.

1.4.6. Спомага за повишаване на правното съзнание на медицинските специалисти.

1.4.7. Прилага, разработва, внедрява и организира методи и действия за идентификация, включително и при масови бедствия, като осигурява и подпомага медицинската помощ, особено след антропогенни аварии.

1.4.8. Съдейства за изясняване на спорове между работодател и работник при възникнали казуси за причинени неправомерни увреждания, резултат от неспазване на хигиенните норми и други.

1.5. Предмет на медицинската специалност „Съдебна медицина и деантология“ и видове съдебномедицинска дейност:

1.5.1 съдебномедицински амбулаторни прегледи;

1.5.2. съдебномедицинско освидетелстване и експертизи на живи лица;

1.5.3. съдебномедицинско установяване на настъпила смърт (мъртво-проверителство) извън лечебно заведение за болнична помощ;

1.5.4. съдебномедицински аутопсии и експертизи на човешки трупове и трупни части при случаи на насилствена и ненасилствена смърт;

1.5.5. съдебномедицинска експертиза за идентификация на живи лица, трупове и трупни части;

1.5.6. съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства и ДНК анализ;

1.5.7. съдебномедицинска експертиза по материали от досъдебни производства или съдебни дела;

1.5.8. съдебномедицинска експертиза при съмнение за професионални правонарушения в медицинската практика;

1.5.9. съдебномедицинска експертиза при употреба на алкохол, наркотици и други упойващи вещества, отравяния;

1.5.10. консервация и балсамация на трупове;

1.5.11. по силата на разпореждане на компетентния орган се извършват и други експертизи, свързани с разрешаване на проблеми от медико-биологичен характер.

1.6. Методи.

Съдебномедицинската дейност е свързана с използването на всички известни медицински /клинични и параклинични/ и немедицински, научнопризнати и утвърдени методи за постигане на основната цел при конкретното изследване.

2. Изисквания към лицата, осъществяващи професионална дейност по специалността „Съдебна медицина и деонтология“ и/или работещи в структура на лечебно заведение, осъществяваща дейност по тази медицинска специалност.

2.1. „Съдебен лекар“ е лекар с призната медицинска специалност по „Съдебна медицина и деонтология“.

2.2. Специализант по „Съдебна медицина и деонтология“ е лекар в процес на обучение за придобиване на тази специалност. Той работи под ръководството на съдебен лекар

2.3. „Химик-експерт“ е химик с висше образование и квалификация за изследване на биологични течности, промивни води, хранителни продукти и трупни органични части.

2.4. „Биолог-експерт“, респективно „Молекулярен биолог-експерт“ е биолог с висше образование, владеещ изосерологични, електрофоретични, биохимични и/или ДНК методи и анализи на течна и суха кръв, способите за изследване на други биологични материали, както и работа с опасни биологични отпадъци.

2.5. „Клиничен лаборант“ е лаборант с висше образование притежаващ допълнителна квалификация за специфичността на съдебномедицинските хистологични и други лабораторни методи.

2.6. „Химик-техник“ - подготвя биологичните материали и трупните части за химически анализ, както и комплектова опасни биологични отпадъци.

2.7. „Помощник технически изпълнител“ (препаратор, секционен санитар) – подготвя и подпомага извършването на съдебномедицинския оглед в секционната зала, както и аутопсията в присъствието и под контрола на съдебния лекар; подготвя и предава труповете за погребение; поддържа хигиената в секционната зала и трупохранилището; поддържа инструментариума и уредите за извършване на аутопсиите, комплектова опасни биологични отпадъци.

2.8. „Медицински секретар или технически изпълнител” - подпомага написването и архивирането на съдебномедицинската документация, снабдяването с необходимите консумативи и т.н.

2.9. „Хигиенен санитар” – поддържа хигиената на кабинетите и секционните зали, осигурява дезинфекцията.

2.10. Другите медицински специалисти, осъществяващи единични съдебномедицински дейности по определен казус, спазват правилата на съответните стандарти и работят съвместно със съдебния лекар.

3. Изисквания за осъществяване на дейността по специалността „Съдебна медицина и деонтология“.

3.1. Експертна дейност може да се осъществява в лечебни заведения за извънболнична помощ и в лечебни заведения за болнична помощ.

3.2. Изисквания за осъществяване на дейността в амбулатории за първична медицинска помощ - съдебномедицинска дейност може да се осъществява от общопрактикуващите лекари /ОПЛ/ и лекарите по дентална медицина и включва:

3.2.1. изготвяне на „Съдебномедицински удостоверения за пред съда” само в частта „Описание на патологичните находки” въз основа на амбулаторен преглед на живо лице; заключението на такова удостоверение може да се изготви само от съдебен лекар;

3.2.2. съдебномедицинско установяване на настъпила смърт (мъртво-проверителство) извън лечебно заведение за болнична помощ.

3.3. Изисквания за осъществяване на дейността в амбулатории за специализирана медицинска помощ, самостоятелни медико-диагностични лаборатории и дентални центрове.

3.3.1. Амбулаториите за специализирана медицинска помощ, самостоятелните медико-диагностични лаборатории и денталните центрове могат да осъществяват съдебномедицинска дейност по т. 1.5.1 – 1.5.3., при съблюдаване на нормативните изисквания регламентиращи дейността им.

3.3.2 Експертизи при полови престъпления се извършват само от съдебен лекар/и.

3.4. Изисквания за осъществяване на дейност по медицинската специалност „Съдебна медицина“ в структури на лечебни заведения за болнична помощ.

3.4.1. Съдебномедицинската дейност в лечебни заведения за болнична помощ може да се осъществява в клиники/отделения/лаборатории по съдебна медицина и деонтология само от III ниво на компетентност.

3.4.2. Допуска се по изключение съдебномедицинската дейност в лечебно заведение за болнична помощ да се извършва от съдебен лекар в рамките на отделение/клиника по „Обща и клинична патология“, при спазване на разделението на патологоанатомична и съдебномедицинска работа и при спазване на експертната му независимост.

3.4.3. Съдебномедицинските експертизи на трупове и трупни части се извършват само от съдебен лекар. При съдебномедицински експертизи на труп, освен съдебния лекар може да участва и специалист от всяка друга медицинска специалност.

3.4.4. В случаите, при които експертизата се възлага на структура по „Съдебна медицина и деонтология“ в лечебно заведение за болнична помощ, определянето на конкретните експерти от началника/ръководителя следва да се извършва съобразно

характера на казуса, квалификацията и опита на експерта/ите, както и научните му/им интереси. При определяне на конкретно лице ръководителят на структурата следва да следи за равномерното натоварване на експертите и да се стреми да са налице елементи на случаен подбор.

3.4.5. При поименно определяне на експертите, съдебномедицинската дейност се извършва от посочените експерти, като те ползват пълното съдействие на помощния и техническия персонал и медицинските и немедицински специалисти от структурата по „Съдебна медицина и деонтология“.

3.4.6. При определяне на съдебномедицински експерти от други болнични структури или от други лечебни заведения за болнична помощ, за извършване на експертизи в базата на съдебномедицинската структура, изпълнителите се ползват с пълното съдействие на болничното ръководство и ръководството на съдебномедицинската структура, след задължително уведомяване на началника на съдебномедицинската структура, който оказва пълно съдействие и техническа помощ за извършване на назначената дейност. Ръководителите на болницата и на съдебномедицинската структура нямат право да откажат извършването на дейността, ако тя е назначена по нормативноустановения ред.

3.4.7. Всички съдебномедицински структури в лечебните заведения изпълняват еднакви или сходни експертни и административни задачи, поради което те са равнопоставени по обем и сложност на работа, естеството на назначаваните експертизи, отговорността на съдебните лекари и качеството на съдебномедицинската експертиза.

3.4.8. При липса на възможности за извършване на определено изследване, изпращането на материали за това изследване, изети в съдебномедицинските структури на страната, се извършва с разпореждане за назначаване на експертиза от компетентния орган, като той взема решение коя структура в страната ще извърши изследването.

3.4.9. Лекарите, работещи в съдебномедицински структури на ЛЗ за болнична помощ могат да участват и в други дейности: комисии по установяване на мозъчна смърт; експлантационни програми на болниците; участия в работни групи; осигуряване на трупове и трупни части за научно-практически обучения, форуми и др.

3.5. Основни дейности по „Съдебна медицина и деонтология“ в структури на лечебни заведения за болнична помощ.

3.5.1 Съдебномедицинска аутопсия на човешки трупове и трупни части.

3.5.1.1. Съдебномедицинските експерти трябва да изпълняват своята работа при пълна независимост и безпристрастност. На експертите не може да се оказва какъвто и да е натиск. Заключениеята им трябва да са обективни, независими и аргументирани.

3.5.1.2. Съдебномедицинска експертиза на труп се назначава по реда на НПК от компетентните органи.

В случаи на насилствена смърт или при подозрение за такава представителят на правоохранителните органи съвместно със съдебномедицинския експерт/и определят къде да извършат огледа: на местопроизшествието или в лечебното заведение за болнична помощ.

3.5.1.3. При оглед на местопроизшествието съдебномедицинският експерт:

3.5.1.3.1. установява и съобщава за вписване в протокола за оглед позата на трупа, положението на дрехите по него, състоянието на дрехите, наличие на ранни и късни трупни изменения; установява и съобщава за следи наподобяващи кръв или други

биологични обекти /секрети и др./, на зацапвания, протривания, налични чужди тела и други особености на облеклото;

3.5.1.3.2. извършва външен оглед на трупа, описва видимите травматични увреждания и патологични находки, изказва предварително мнение за обстоятелствата относно смъртта;

3.5.1.3.3. извършва оценка на температурата на околната среда, при нужда измерва температура на тялото, с оглед на преценката на трупните изменения изказва предварително мнение за давността на настъпването на смъртта.

3.5.1.4. Преди извършването на аутопсията следва да се извърши идентификация на личността включваща:

3.5.1.4.1. визуални признаци;

3.5.1.4.2. описание на лични вещи /ако не са описани по време на огледа на местопрошествието/;

3.5.1.4.3. физически характеристики;

3.5.1.4.4. описание на зъбния статус /при неидентифицирани лица/;

3.5.1.4.5. антропологическа идентификация /при необходимост/;

3.5.1.4.6. дактилоскопско изследване - от сътрудници на полицията при съдействие от страна на съдебномедицинския експерт;

3.5.1.4.7. генетична идентификация /при необходимост/ - изземване и правилно съхранение на биологичните образци за последващ ДНК-анализ.

3.5.1.5. Правила /процедура/ на аутопсията.

3.5.1.5.1. Съдебномедицинското изследване на трупа трябва да бъде извършено с уважение към личността на починалия. Приемът на тялото в структурата на болницата се извършва след представяне на документ за назначаване на експертиза съгласно изискванията на НПК. Ако смъртта е настъпила в лечебното заведение, трупът следва да се придружава и от цялата налична документация.

3.5.1.5.2. При приемането на трупа в специален журнал се отразява името на трупа, а ако той е с неустановена самоличност мястото от където е докаран.

3.5.1.5.3. Предаването на трупа се извършва след приключване на всички необходими процедури и изследвания, след разрешение от съдебния лекар и органа назначил експертизата.

3.5.1.5.4. Намерените в трупа документи, лични вещи и ценности /ако не се изземат от органите назначили експертизата/ се предават срещу подпис по опис на близките на починалия или упълномощени от тях лица.

3.5.1.5.5. Преди извършването на аутопсията:

3.5.1.5.5.1. свалят се дрехите от трупа, като те се изследват и се описват; описват се и скъпоценности, намиращи се по тях или по тялото; проверява се съответствието между повредите по дрехите с уврежданията по тялото;

3.5.1.5.5.2. при необходимост се извършва рентгеново изследване и/или други образни изследвания за търсене и локализация на чужди тела;

3.5.1.5.5.3. при необходимост се взема съдържимо от естествените отвори за целите на идентификацията.

3.5.1.6. Външно изследване /външен оглед/.

3.5.1.6.1. При външния оглед на трупа следва да се описват и изследват:

3.5.1.6.1.1. дрехи /ако не са отразени в протокола за оглед на местопроешествието/;

3.5.1.6.1.2. идентификационни белези /пол, възраст, раса, телосложение, ръст, охраненост, евентуално етническа група, тегло, индивидуални белези - ръбци, ампутации, татуировки и др.;

3.5.1.6.1.3. послесмъртните изменения - трупни петна, трупно вкочаняване, цвят, разположение, интензивност, обратимост, гниене и продукти на гниенето;

3.5.1.6.1.4. норма и патология на отделните анатомични области на главата, шията, гръдния кош, корема и крайниците, половите органи, ануса/описват се: състояние, форма и патологична подвижност, ръбци, следи от инжекции, състояние на дланите и ходилата, поднокътно съдържимо;

3.5.1.6.1.5. при необходимост се извършват кожни разрези по гърба и крайниците;

3.5.1.6.1.6. описват се всички признаци на скорошни и стари медицински интервенции, следи от реанимационни действия и др.

3.5.1.7. Вътрешно изследване на трупа.

3.5.1.7.1. При вътрешното изследване на трупа задължително подлежат на изследване черепната, гръдна и коремна кухини. Гръбначно мозъчния канал се изследва при необходимост. Извършват се според съответният случай необходими проби /като за наличие на пневмоторакс, въздушна емболия и др/.

3.5.1.7.2. Измерват се обемите на кръвоизливите и другите налични течности, външния вид и разположението на вътрешните органи, сраствания и облитерации на кухините, увреждания и кръвоизливи.

3.5.1.7.3. Всички органи се изследват в съответствие с препоръките приети от патологичната анатомия. При необходимост се извършва отваряне на съдовете на главния мозък, вътречерепните артерии, синуси, каротидни и коронарни артерии, белодробни артерии и вени, аортата и кръвоносните съдове на коремните органи, бедрените артерии и вените на крайниците. Трябва да се отворят и изследват дихателните пътища, жлъчните пътища и уретерите. Отварят се всички кухи органи с изследване на съдържимото им и се описват: цветът, гъстотата, обемът /със запазване на образци при необходимост/. Всички органи трябва да се сецират с описание на външния им вид и срезната повърхност. Всички увреждания на вътрешните органи и тъкани трябва да се опишат с точни размери и локализация.

3.5.1.8. Специални процедури.

3.5.1.8.1. При интраутопсионно нанасяне на увреждания на органите това следва да се описва в протокола.

3.5.1.8.2. При съмнение за полови престъпления половите органи трябва да се отстранят ведно с ректума, ануса и външните полови органи и да се изследват поотделно.

3.5.1.8.3. Вземането на материали за допълнително изследване се извършва съобразно записаното в акта за назначаване на експертиза, както и при аутопсионни находки, изискващи допълнителни изследвания за правилната диагностика и отговори на поставените въпроси.

3.5.1.8.4. Транспортирането на труповете за извършване на експертиза и обектите за изследване се осигурява от органа или организацията, която изисква извършването на експертизата.

3.5.1.8.5. При предаване на трупа след съдебномедицинското изследване, тялото на починалия трябва да се приведе в приличен вид.

3.5.1.8.6. Транспортирането на трупове след извършената експертиза се осъществява при съблюдаване на нормативните изисквания.

3.5.1.8.7. Експертната се изготвя в определения от компетентния орган срок и се предава само на органа, който е назначил нейното извършване.

3.5.1.9. Принципи на оформяне на резултатите от аутопсията.

3.5.1.9.1. Заключение на резултатите от аутопсията на труп трябва да бъде пълно, детайлно, всестранно и обективно. Трябва да е написано на достъпен език за лица с немедицинско образование, да се чете лесно, да е написано в логическа последователност, да има копие на хартиен носител, дори при електронно запазване на съдържанието му.

3.5.1.9.2. Уводната част трябва да има заглавие, пореден номер, фамилия и име на починалия, възраст, пол, дата място и време на смъртта /ако са известни/, дата, място и час на аутопсията, фамилия, име и квалификация на съдебномедицинския експерт/и, имена на лица присъствали на аутопсията, тяхната функция, названието на органа, назначил извършването на аутопсията, информация за обстановката и обстоятелствата на настъпването на смъртта, която е известна на съдебномедицинския експерт.

3.5.1.9.3. Изследователската част включва резултатите от външното и вътрешно изследване на трупа, описание на материалите взети за допълнителни изследвания, както и наличните резултати от тях.

3.5.1.9.4. Заключение или изводите /оценката на резултатите от аутопсията/ могат да бъдат предварителни /временни/ - след завършване на аутопсията и окончателни - при получаване на всички резултати от извършените изследвания.

3.5.1.10. Уместно и препоръчително е фотодокументирането на всички етапи на аутопсията. При тежки престъпления е препоръчително аутопсията да е процесуално фотодокументирана от експерти. При особено тежки престъпления е уместно видеодокументиране на всички действия, свързани с огледа на местопроезшествието и извършването на аутопсията.

3.5.2. Съдебномедицинска експертиза на живи лица.

3.5.2.1. Общи положения.

3.5.2.1.1. Съдебномедицинска експертиза на живи лица се извършва в клиници/отделения/лаборатории по „Съдебна медицина и деонтология“ на лечебните заведения за болнична помощ и в лечебните заведения за извънболнична помощ по т. 3.3., в които се осъществява дейност по „Съдебна медицина и деонтология“, от лекари с призната специалност по „Съдебна медицина и деонтология“. Препоръчително е присъствието на второ лице - технически изпълнител, еднороден служител на правоохранителните органи, при деца – педагог, служител на социалните служби, родител/настойник и т.н. Експертната дейност в областта на медицинската специалност „Съдебна медицина и деонтология“ на общопрактикуващите лекари и лекарите по дентална медицина се ограничава само в рамките на посочената в т. 3.2.1.

3.5.2.1.2. Прегледът се извършва срещу документ за самоличност, а при липса на такъв самоличността се декларира от полицейски орган.

3.5.2.1.2. Съдебномедицинска дейност се осъществява след получаване на информирано съгласие.

3.5.2.1.3. Вземането на материали за допълнителни лабораторни изследвания и фотодокументиране също се извършва след изрично получено информирано съгласие.

3.5.2.1.4. Съдебномедицинските прегледи е задължително да се извършват при много добро осветление /дневна светлина или достатъчно изкуствено осветление/.

3.5.2.1.5. Съдебномедицинското освидетелстване след сексуално насилие е задължително да се извърши веднага

3.5.2.1.6. Не се допуска извършване на инвазивни или силно болезнени диагностични манипулации, освен при изрично писмено съгласие на освидетелствания.

3.5.2.1.7. Архивиране на съдебномедицинската документация се извършва съгласно действащата нормативна уредба.

3.5.2.1.8. Документът изготвен след преглед по желание на пациент, родител/и или настойник /попечител/ се нарича „Съдебномедицинско удостоверение” или „Медицинско свидетелство за пред съда”. Пациентът или посочените по-горе лица получава/т този документ, който е подписан единствено от съдебния лекар.

3.5.2.1.9. Когато прегледът е назначен с постановление за назначаване на експертиза се изготвя документ „Съдебномедицинска експертиза на живо лице”.

3.5.2.1.10. Съдебномедицинската експертиза на живо лице се състои от три задължителни части: уводна, описателна част и заключение. Документацията задължително се съхранява в архив. Съдебният лекар е длъжен да пази професионална тайна. Съдебният лекар пази служебна тайна, ако някои данни представляват следствена тайна.

3.5.2.2. Регистрация на прегледите.

След установяване самоличността на пациента прегледът се регистрира в амбулаторен журнал. Отражават се следните данни: ден и час на прегледа, трите имена на пациента, възраст, единен граждански номер, адрес, данни от документа му за самоличност. Оформя се и се записва съдебномедицинската диагноза.

3.5.2.3. Последователност на съдебномедицинския преглед.

3.5.2.3.1. Снемане на анамнеза /предварителни сведения/, насочена към установяване данните от пациента, които са от значение за изясняване, начина на получаване на увреждането, неговата давност, провеждано лечение, съпътстващи страдания, има ли възражение срещу лекувалия го медицински персонал, своевременността на оказаната медицинска помощ и др.

3.5.2.3.2. Подробен съдебномедицински преглед на анатомичен принцип.

3.5.2.3.3. Назначаване и провеждане на лабораторни и инструментални изследвания и консултации със специалисти от други специалности.

3.5.2.3.4. Оформяне на съдебномедицинската експертиза за живо лице- ползват се и копия от предоставена медицинска документация.

3.5.2.3.5. Фотодокументиране на патологичните находки – препоръчително.

3.5.3. Съдебномедицинска експертиза по писмени данни.

Този вид експертиза се изготвя на базата на медицински и немедицински документи по досъдебни производства и съдебни дела. Целта ѝ е да отговори на поставени въпроси от медико-биологичен характер. В този вид експертизи освен съдебен лекар могат да участват и други медицински и немедицински специалисти, съобразно естеството на подекспертния казус. Експертният състав се определя от органа, назначил експертизата. Препоръчително е в този вид експертизи да участва съдебен лекар, поради спецификата на съдебномедицинската експертна дейност, за каквато

останалите медицински специалисти нямат достатъчно опит. Те следва да се ограничат в отговори на въпроси от тяхната компетентност в рамките на конкретната медицинска специалност или други специални знания от други области на науката.

3.5.4. Съдебномедицинска експертиза на веществени доказателства и ДНК анализ.

Този вид съдебномедицински експертизи се извършват само в съдебномедицински структури, които разполагат с необходимата апаратура и консумативи за извършване на тази дейност. Те се извършват по съвременни, научно и правно признати методики от съдебномедицински специалисти с необходимото обучение в тази област.

3.6. Съдебномедицинска задължителна документация:

- 3.6.1. амбулаторен журнал за прегледи на живи лица;
- 3.6.2. журнал за аутопсирани човешки трупове и трупни части;
- 3.6.3. журнал за експертизи по писмени данни;
- 3.6.4. журнал за съдебномедицински експертни справки;
- 3.6.5. архив на съдебномедицинските експертизи на труп на хартиен носител;
- 3.6.6. архив на изготвените съдебномедицински експертизи на живи лица на хартиен и електронен носител;
- 3.6.7. архив на съдебномедицинските удостоверения на хартиен и електронен носител;
- 3.6.8. архив на изготвените съдебномедицински експертни справки;
- 3.6.9. входящи и изходящи дневници;
- 3.6.10. книги и журнали, свързани с безопасните условия на труд и др.

4. Критерии за качеството на съдебномедицинската дейност.

Количествените и качествените критерии за съдебномедицинската дейност нямат специфични статистически измерители. Този стандарт указва минималните организационни изисквания за осъществяване на своевременна, достатъчна и качествена съдебномедицинска дейност, която да отговаря на нуждите и изискванията на органа назначил експертизата и обеществото. Те могат да бъдат надграждани от всяка една съдебномедицинска структура в интерес на съдебните медици и гражданите, имащи нужда от съдебномедицинска дейност.

5. Изискванията на този стандарт са приложими и при извършването на дейност по „Съдебна медицина и деонтология“, по смисъла на чл. 2а от Закона за лечебните заведения, в медицинските факултети и факултетите по дентална медицина.